- [2021] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 576

  - ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।

- v.
- ਲੀਸਾਮਾ ਜੋਸੇਫ
- (2021 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 59)

  - ਜੂਨ 28, 2021

- [ਸੰਜੇ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ ਅਤੇ ਆਰ ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈਂਡੀ, ਜੇ.ਜੇ.)

  - ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ (ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ) ਐਕਟ, 1995: ਧਾਰਾ 32, 33, 47 – ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ

- ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ - ਆਯੋਜਿਤ: ਐਸਐਸ.32, 33 ਅਤੇ 47 ਕੈਰੀਅਰ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ
  - ਜੇ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਸਿਰਫ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ - ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪਾਹਜਾਂ ਦੀ ਖੜੋਤ ਹੋਵੇਗੀ - ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਪਾਹਜਾਂ ਦੀ ਖੜੋਤ ਹੋਵੇਗੀ -
- ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਤੇ ਗਣਨਾ ਕਾਡਰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।
- 1995 ਐਕਟ, ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

  - ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ (ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਭਾਗੀਦਾਰੀ) ਐਕਟ, 1995: ਧਾਰਾ 33 - ਕੀ 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਅਧੀਨ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਧਾਰਾ 32 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ
  - ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 32 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

- ਧਾਰਾ 33 ਅਧੀਨ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨਾ - ਅਸਲ ਵਿੱਚ,
  - ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ - ਅਜਿਹੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਰਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦੇਰੀ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ - ਲੋੜ ਕੀ ਹੈ
- ਹਰੇਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ - ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਸੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

  - ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ (ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ, ਸੁਰੱਖਿਆ

- ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਭਾਗੀਦਾਰੀ) ਐਕਟ, 1995: ਧਾਰਾ 32 - ਕਿਸੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ
- 576

- ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ, ਚਾਹੇ ਏ
- ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ - ਇਸ ਲਈ, ਤਰੱਕੀ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵੀ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
- ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ -
- ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ

- ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ - ਤਰੱਕੀ ਵਿਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ
  - ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਲਈ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੀ ਵਗਦਾ ਹੈ
  - ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ।
    - ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ (ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ) ਐਕਟ, 1995: ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇ ਕੇ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਹੈ,
  - ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - 1995 ਐਕਟ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਅਪੰਗਤਾ ਕਾਰਨ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹੀ ਸਥਿਤੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
  - ਤੁਰਸ ਯੋਗ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ - ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਢੰਗ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ
  - ਭੇਦਭਾਵਪੂਰਨ ਤਰੱਕੀ।
    - ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

- ਕੀ 1995 ਦਾ ਐਕਟ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?
  - ਧਾਰਾ 32, 33 ਅਤੇ 47 ਕੈਰੀਅਰ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ
    - ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪਾਹਜ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖੜੋਤ ਹੋਵੇਗੀ
    - ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ। [ਪੈਰਾ 14] [589--]
  - ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਗਣਨਾ ਕਾਡਰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

- ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਾਡਰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਡਰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਹੋਵੇਗੀ
    - ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ
- ਤਰੱਕੀ। [ਪਾਰਸ 15, 17] [589--; 589--]

    - ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਮੁੱਢਲੇ ਨਿਯਮ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਭਾਵ ਫੀਡਰ ਕਾਡਰ ਤੋਂ ਆਰਜ਼ੀ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਨਿਯਮ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਲਈ ਵੀ ਤਰੱਕੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ
- ਲਾਭ। 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜ ਹੈ
    - ਤਰੱਕੀ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 17] [590--]

- ਕੀ 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਤਹਿਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
- 32?

        - ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 32 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦਰਅਸਲ, ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ
- ਇਹ 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ
    - ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਰਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦੇਰੀ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸੌਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
- ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 32 ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਉਦਾਹਰਣ ਸੀ
    - ਉਹੀ। ਲੋੜ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ ੩੩ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਮਿਲਣ ਤੱਕ ਹਰੇਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਲਈ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਇਕ ਸ਼ਰਤ ਸੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ
- ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ। [ਪੈਰਾ 19] [590--; 591-
    - -]

        - ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ.(2010) 7 ਐਸਸੀਸੀ 626: [2010] 7 ਐਸਸੀਆਰ 851; ਯੂਨੀਅਨ
        - ਭਾਰਤ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਨਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਫਾਰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਆਫ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ
- ਅਪਾਹਜ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ. (2015) 13 ਐਸਸੀਸੀ 643 - ਭਰੋਸੇ.

- ਕੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ
ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ, ਕੀ ਕਿਸੇ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

    - ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟਾਂ ਵੀ
ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਕਾਡਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ
    - ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਿਧੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ
    - ਉਸ ਪੋਸਟ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ

- ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ
    - ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਦੇ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 20] [591--]

        - ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ. ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ

- ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (2016) 13 ਐਸਸੀਸੀ 153 : [2016] 3 ਐਸਸੀਆਰ 407 - ਭਰੋਸੇਯੋਗ
        - 'ਤੇ।

    - ਉਪਰੋਕਤ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਚੇਤਾਵਨੀ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਤਰੱਕੀ ਕਾਡਰ ਵਿਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।
    - ਤਰੱਕੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਖੜੋਤ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਪਾਹਜਤਾ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ. ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ,
    - ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
    - ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਦੀ ਖੜੋਤ। [ਪੈਰਾ 21][591-ਜੀ-ਐਚ; 592-ਏ]

        - ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ 2021
        - (2) ਸਕੇਲ 468 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ.

    - ਧਾਰਾ 2 (ਵਾਈ) ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 20 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਭੇਦਭਾਵ ਨਾ ਕਰਨਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।
ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਵਜੋਂ "ਵਾਜਬ ਰਿਹਾਇਸ਼" ਹੈ
    - ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2 (ਵਾਈ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋੜੀਂਦਾ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ
    - ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸੋਧਾਂ ਅਤੇ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਿ

- ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲਓ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਤਰਕ ਦੀ ਲਾਈਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸੁਰਾਗ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਦਿਵਿਆਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਮੌਕਾ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲੇਗਾ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ
    - ਕਸਰਤ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੀ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ
- ਤਬਦੀਲੀ ਅਤੇ ੨੦੧੬ ਦਾ ਐਕਟ ਇਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 24, 25] [593-
    - -]

- ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇ ਕੇ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਹ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?
- ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇਸ ਲਈ ਸੀ
- ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦਾਅਵਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉੱਠਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਰ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ
- ਉਸ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।
- ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਿਵਿਆਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਦਿਵਿਆਂਗ) ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਆਪਕ ਅਭਿਆਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਦਿਵਿਆਂਗ ਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।
- ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਡੀਸੀ / ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ
- ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ (ਭਾਵੇਂ ਨਿਯਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ)।
- ਤਰੱਕੀ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੈ ਪਰ ਨਹੀਂ
- ਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 26] [593--; 594--]

- ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੱਖਪਾਤੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ
- ਇਸ ਬਹਾਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਵਾਰ
- ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰਨਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਦੀ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵਿਗਾੜ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ - ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਆਮ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ ਪਰ ਅਪੰਗਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ

- ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰੀ ਮੈਟੇਰੀਆ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਜੇ ਐਂਟਰੀ ਪੁਆਇੰਟ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਭਰਤੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਪਰ ਕੀ
- ਸਮੱਗਰੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਹੈ। 1995 ਦਾ ਐਕਟ ਬੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ
- ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਜੋ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
- ਅਪੰਗਤਾ ਦਾ ਖਾਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹੀ ਅਹੁਦਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਤਰਸ ਯੋਗ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਸੇਵਾ ਭੇਦਭਾਵਪੂਰਨ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਕੇਸ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। [ਪੈਰਾ 27] [594--]

    - ਪੂਨਮ ਮਨਚੰਦਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2019) ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਪੀ ਐਂਡ ਐਚ 2710; ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਪੂਨਮ
    - ਮਨਚੰਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6092/2019; ਕਮਲਾ
    - ਚਨਿਆਲ ਬਨਾਮ ਚਨਿਆਲ ਵਿ. ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 126/2015 - ਫੈਸਲਾ ਮਿਤੀ 29.11.2016; ਉਮਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਈਪੀਐਫਓ: ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਅਪਾਹਜ (ਦਿਵਿਆਂਗਜਨ) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

- ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਨੇ ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾਰਾਜੂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।
    - ਉਕਤ ਪੋਸਟਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ। [ਪੈਰਾ 29] [596--]

- ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਦਿ ਬਲਾਇੰਡ
- (2013) 10 ਐਸਸੀਸੀ 772: [2013] 9 ਐਸਸੀਆਰ 1023; ਰਾਸ਼ਟਰੀ
- ਅਪਾਹਜ ਅਤੇ ਏਐਨਆਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕਨਫੈਡਰੇਸ਼ਨ
    - v. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ. (2015) ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਬੋਮ
    - 5112; ਇੰਦਰਾ ਸਾਹਨੀ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ
    - ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਸਿਦਰਾਜੂ ਬਨਾਮ ਸਿਦਰਾਜੂ ਵੀ. ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। 2020 3 ਸਕੇਲ 99 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ.

- <u>ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ</u>
    - [2013] 9 ਐਸਸੀਆਰ 1023 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪੈਰਾ 7
    - [2016] 3 407 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਪੈਰਾ 8
    - [2010] 7 851 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਪੈਰਾ 17
- (2015) 13 ਐਸਸੀਸੀ 643 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਪੈਰਾ 17
    - ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 59
    - 2021.
        - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 09.03.2020 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ
- 2015 ਦੇ ਓ.ਪੀ.(ਕੇ.ਏ.ਟੀ.) 286 ਵਿੱਚ ਏਰਨਾਕੁਲਮ ਵਿਖੇ ਕੇਰਲ।
        - ਜਿਸਨੂੰ ਐਮ.ਐਲ., ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੀਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼,
    - ਜੀ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ।
        - ਗੌਰਵ ਅਗਰਵਾਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

        ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?

        - ਸੰਜੇ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ, ਜੇ.

- ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ
- ਆਰਥਿਕ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਏਸ਼ੀਆਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਪਾਹਜ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ
    - ਅਤੇ ਦਸੰਬਰ, 1992 ਵਿੱਚ ਬੀਜਿੰਗ ਵਿੱਚ ਏਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਜਿਸ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ (ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ) ਐਕਟ, 1995
- (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "1995 ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਆਇਆ ਸੀ
    - ਇਹ 7 ਫਰਵਰੀ, 1996 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। 2007 ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਨੇ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ (ਯੂਐਨਸੀਆਰਪੀਡੀ) ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਸੰਸਦ ਦੀ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਬਹਿਸਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2016 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)
- "2016 ਐਕਟ" ਵਜੋਂ) ਨੇ 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਲਈ।
- ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਦਾ ਮੁੱਦਾ 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ 9 ਮਾਰਚ, 2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ
- ਕੇਰਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

- ਉਸ ਨੇ 27 ਫਰਵਰੀ, 2015 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਏ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

- 7 ਜਨਵਰੀ, 2021 ਨੂੰ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਂਟਰੀ ਪੁਆਇੰਟ 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇੱਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹੋਰ ਆਮ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸਦੇ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
  - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ
  - ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੌਰਵ ਅਗਰਵਾਲ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

- ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ
  - ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਸਿਵਾਏ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ 1996 ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
  - ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪਿਸਟ/ਕਲਰਕ ਦਾ ਅਹੁਦਾ। ਉਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੋਸਟ ਪੋਲੀਓ ਰੈਸੀਡਿਊਲ ਪੈਰਾਲਾਈਸਿਸ (ਐਲ) ਹੇਠਲੇ ਅੰਗ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 55% ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗੀ ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਕੀਤੇ,
  - ਅਤੇ ਦਸੰਬਰ, 1998 ਵਿੱਚ ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ
  - ਜੁਲਾਈ, 2001 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਗੁਆਏ ਬਿਨਾਂ ਲੋਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਕਲਰਕ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਟੈਸਟ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਲਡੀਸੀਜ਼ ਦੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਸੂਚੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ 16 ਸਤੰਬਰ, 2004 ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਕਲਰਕ (ਅਪਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਕਲਰਕ ਦੇ ਬਰਾਬਰ) ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ 5 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ
  - ਮਈ, 2015. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ
  - ਉਹ 1 ਜੁਲਾਈ, 2002 ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਕਲਰਕ ਵਜੋਂ ਅਤੇ 20 ਮਈ, 2012 ਤੋਂ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਵਜੋਂ ਸਾਰੇ ਨਤੀਜੇ ਲਾਭਾਂ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀ ਹੱਕਦਾਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜੂਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਉਸਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ
    ੧੯੯੫ ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਰੀਰਕ ਅਪੰਗਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ।

      - ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ

- 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਅਧਿਆਇ V ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 32 ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ

- ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ) ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 33 ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਪਬੰਧ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ:

    - 32. ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ- ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰਾਂ-

- (ਏ) ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ;

    - (ਅ) ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ, ਪਛਾਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰੋ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਅੱਪਡੇਟ ਕਰੋ।

- ਅਹੁਦਿਆਂ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ- ਹਰ ਢੁਕਵੀਂ ਸਰਕਾਰ
    - ਹਰੇਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ-

    - ਘੱਟ ਨਜ਼ਰ ਦਾ ਅੰਨ੍ਹਾਪਣ;
    - ਸੁਣਨ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ;
    - ਲੋਕੋਮੋਟਰ ਅਪੰਗਤਾ ਜਾਂ ਸੈਰੀਬ੍ਰਲ ਪਾਲਸੀ, ਹਰੇਕ ਅਪੰਗਤਾ ਲਈ

      ਪਛਾਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਵਿੱਚ:

        - ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ
        - ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ।

    - ਧਾਰਾ 33 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ
        - ਦਿਵਿਆਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਵਰਗ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 3% ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ੩੨ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਸਿਰਫ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ
        - ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ।
        - ਤਰੱਕੀ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲੂ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

    - ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ
        - ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਦਿ ਬਲਾਇੰਡ[1] ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਦੇਣ

ਲਈ ਕਿ [1] (2013) 10 ਐਸਸੀਸੀ 722.

- ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਪਟਿਆ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 3⅓ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ,
- ਜਾਂ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਕਾਡਰ ਤਾਕਤ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰੀਖਣ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ
- ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਨਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਫਾਰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਆਫ ਡਿਸਏਬਲਡ ਐਂਡ ਏ.ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ
- ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਹੋਰ।[2] ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ
- ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ; ਪਰ ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਦੇ ਨਿਯਮ, 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਮ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ
- ਤਰੱਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

- <u>ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ</u>

- ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਕੀ ਸਰੀਰਕ ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
  - ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ
  - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਾਂ ਵਿੱਚ।[3] ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ
  - ਡਿਕਟਾ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਵੇਗਾ ਇੰਦਰਾ ਸਾਹਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ।
  - ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.[4] ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਿੱਧਾਰਾਜੂ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਲਝ ਗਿਆ ਸੀ।
  - ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।[5] ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਤਰੱਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾ ਸਾਹਨੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਵੱਖਰਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ।

- <u>ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕੇਸ</u>

- ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ:
  - ਸਿੱਦਾਰਾਜੂ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 32
    - ਅਤੇ 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਨੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਕਿ 3-4 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਛਾਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ

- [2] 2015 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 5112.
- [3] (2016) 13 ਐਸਸੀਸੀ 153.
- [4] 1992 ਸੁਪ (3) ਐਸਸੀਸੀ 217.
- [5] 2020 3 ਸਕੇਲ 99.

- ਸਰੀਰਕ ਅਪੰਗਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ। ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਤਰੱਕੀਆਂ ਤੱਕ ਵੀ ਵਧੇਗਾ।
    - ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਰੀਰਕ ਅਪੰਗਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਭਰਤੀ ਰਾਹੀਂ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
- 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਪਰ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਤਰਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਭਰਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਚੈਨਲ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ੧੯੯੫ ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।
- ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ 3-4 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ।
    - <u>ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ</u>
        - ਸ੍ਰੀ ਗੌਰਵ ਅਗਰਵਾਲ, ਵਿਦਵਾਨ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ
            - 2016 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਦਵਾਨ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ
- ਸਿੱਦਾਰਾਜੂ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਲਈ ਐਮਏ ਨੰਬਰ 2171/2020 ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਤੱਥ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ
    - ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ 2016 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:
- 34. ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ- (1) ਹਰੇਕ ਢੁਕਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗੀ
    - ਹਰੇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਚਾਰ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨਹੀਂ। ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਕਾਡਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ
- ਧਾਰਾ (ਏ), (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਅਧੀਨ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ
    - ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ। ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਅਤੇ (ਈ) ਅਧੀਨ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ, ਅਰਥਾਤ:-
        - ਅੰਨ੍ਹੇਪਣ ਅਤੇ ਘੱਟ ਨਜ਼ਰ;
        - ਬੋਲ਼ਾ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ;

- ਚੱਲਣ-ਫਿਰਨ ਦੀ ਅਪੰਗਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੈਰੀਬ੍ਰਲ ਪਾਲਸੀ, ਕੁਸ਼ਟ ਰੋਗ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਬੌਣਾਪਨ, ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀ ਡਿਸਟ੍ਰੋਫੀ;
- ਆਟਿਜ਼ਮ, ਬੌਧਿਕ ਅਪੰਗਤਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਅਪੰਗਤਾ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਬਿਮਾਰੀ;
- ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਅਪੰਗਤਾਵਾਂ
    - () ਹਰੇਕ ਲਈ ਪਛਾਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਵਿੱਚ ਬੋਲ਼ੇ-ਅੰਨ੍ਹੇਪਣ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ
    - ਅਪਾਹਜਤਾ:
    - ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ:
    - ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ,
    - ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

      ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਸਥਾਪਨਾ।

- ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਭਰਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਢੁਕਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਭਰੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਅਜਿਹੀ ਅਸਾਮੀ
    - ਅਗਲੇ ਭਰਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਵਿੱਚ
    - ਅਗਲੇ ਭਰਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲਾ ਢੁਕਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਉਸ ਸਾਲ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ
    - ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਐਫ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀ ਨੂੰ ਭਰੇਗਾ:
    - ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਤਾਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
    - ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ।
- ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਉਪਰਲੀ ਉਮਰ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਛੋਟ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸਹੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ।
    - ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤਰੱਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ

- ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਐਮ.ਏ. ਨੰਬਰ 2171/2020 ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ੧੯੯੫ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੩੩ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਢੁਕਵਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
- ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ 24 ਮਾਰਚ, 2021 ਨੂੰ। ਇਹ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਮੁੱਖ
- ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਣ ਵਾਲਾ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਰਿਹਾ ਹੈ
- ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਰਾਜ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ-

- ਰਾਜ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜੋ 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

  - ਸ੍ਰੀ ਗੌਰਵ ਅਗਰਵਾਲ, ਵਿਦਵਾਨ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟ ਸੌਂਪਿਆ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ
- ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਰ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ:

  - ਕੀ ੧੯੯੫ ਦਾ ਐਕਟ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?

  - ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹਨ ਕਿ 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਅਤੇ 33 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
- ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

  - 47. ਸਰਕਾਰੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਭੇਦਭਾਵ ਨਾ ਕਰਨਾ। —

- ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਉਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੱਢੇਗੀ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਦਰਜੇ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:
- ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ, ਜੇ ਕੋਈ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸੰਭਾਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

    - ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਪਰਨਿਊਮਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
- ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਅਹੁਦਾ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਉਹ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦਾ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ।
- ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸਦੀ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:

- ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ,

ਕਿ

ਸੇ ਵੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

- ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ
ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤਰੱਕੀ ਸਮੇਤ ਕੈਰੀਅਰ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ
  - ਜੇ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪਾਹਜਾਂ ਦੀ ਖੜੋਤ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ।[6]

- ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਗਣਨਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
  - ਕਾਡਰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

- ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਖਰੀ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ: () ਨਿਯਮ ਫੀਡਰ ਕਾਡਰ ਤੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ () ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ
  - ਤਰੱਕੀ ਕਾਡਰ, ਜੋ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ।[7]

- ਉਪਰੋਕ੍ਤ ਦਲੀਲ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਜੋ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਈ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਹਾਂ
  - ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਏਐਨਆਰ ਬਨਾਮ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਏਐਨਆਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹੁਣ ਕੋਈ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।[8] ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਦਿ ਬਲਾਇੰਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਿਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
  - ਕਾਡਰ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ
  - ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਡਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਦਰਅਸਲ, ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸੀ

- [6] ਇਹ ਵਿਕਲੰਗ ਸਾਂਗ ਹਰਿਆਣਾ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, 2011 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਪੀ ਐਂਡ ਐਚ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
4266 ਕਿਉਂਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਨੇ ਤੀਜੀ ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।
- [7] ਰਵਿੰਦਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, 2020 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 771 ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਸਿੱਧਰਾਜੂ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।
- [8] (2010) 7 ਐਸਸੀਸੀ 626.

- ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਨਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਫਾਰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਆਫ ਡਿਸਏਬਲਡ ਐਂਡ ਏਐਨਆਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਹੈ। (ਸੁਪਰਾ) ਐਸਐਲਪੀ ਵਿੱਚ ਉਠਾਈ ਗਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਨਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਫਾਰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਆਫ ਡਿਸਏਬਲਜ਼ ਐਂਡ ਏਐਨਆਰ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।[9]. ਅਸੀਂ ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ
- ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸੁਪਰਾ) ਪੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ: "ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੋਸਟ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਢੰਗ ਦਾ ਹੋਵੇ
- ਉਕਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਭਰਤੀ" ਅਤੇ
- ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗਰੁੱਪ ਏ ਅਤੇ ਗਰੁੱਪ ਬੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਛਾਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿਵਿਆਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ 3% ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਚਾਹੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ।

- ਵਿਦਵਾਨ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਮੁੱਢਲੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵੱਲ ਸਹੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਫੀਡਰ ਕਾਡਰ ਤੋਂ ਆਰਜ਼ੀ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਨਿਯਮ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਲਈ ਵੀ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਹੇਠ ਾਂ ਦਿੱਤੀ ਲੋੜ
- ਤਰੱਕੀ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ੧੯੯੫ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੩੨ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ।
  - ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- ਕੀ 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਤਹਿਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ
- ਕੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ?
  - ਵਿਦਵਾਨ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਝਿਜਕ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 32 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ
- ਧਾਰਾ ੩੩ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ।
  - ਦਰਅਸਲ, ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਰਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦੇਰੀ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਹ
- ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸੌਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
  - ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 32 ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਉਦਾਹਰਣ ਸੀ

- ਐਚ [9] (2015) 13 ਐਸਸੀਸੀ 643.

- ਉਹੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਪਤਾ & . (ਸੁਪਰਾ) ਨਾਲ ਹੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਲੋੜ ਹੈ ਹਰੇਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ
- ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ, ਪਰ ਫਿਰ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ. ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼
- ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ
- ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਬਲਾਇੰਡ (ਸੁਪਰਾ)।

- ਕੀ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੀ ਤਰੱਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ
    - ਕਿਸੇ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

    - ਉਪਰੋਕਤ ਮੁੱਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਾਜ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ
        - ਫੀਡਰ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ। ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ
        - ਕਿ 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਕਾਡਰ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵੀ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦਿਵਿਆਂਗ ਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ
        - ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ। ਕੋਈ ਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ
        - ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ
        - ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ
        - ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾਰਾਜੂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਧਾਰ ਹੈ।

    - ਉਪਰੋਕਤ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਚੇਤਾਵਨੀ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਤਰੱਕੀ ਕਾਡਰ ਵਿਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ
        - ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਹੈ
        - ਅਤੇ ਇਹ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਖੜੋਤ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਐਮਿਕਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
        - ਕਿਊਰੀ, ਅਕਸਰ, ਅਪੰਗਤਾ ਕਿਸ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ

- ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਦੀ ਖੜੋਤ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ।
    - ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਨੇ ਕੁਝ ਹੱਲ ਸੁਝਾਏ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, (ਏ) ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ
- ਹੋਰ ਵਿਭਾਗਾਂ/ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ (ਜਿੱਥੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ) ਜਾਂ (ਬੀ) ਉਸੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਉੱਚ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ। ਇਹ ੧੯੯੫ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੪੭ ਤੋਂ ਵਗਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ।
    - ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਐਸ. ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ[10] ਬਾਅਦ ਦੇ 2016 ਦੇ ਐਕਟ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ, ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ
        - 20 ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਵਾਈ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: "20. ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਭੇਦਭਾਵ ਨਾ ਕਰਨਾ।
        - (1) ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਭੇਦਭਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ:
            - ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- (2) ਹਰੇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰੇ ਵਾਜਬ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ
    - ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਰੁਕਾਵਟ ਮੁਕਤ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲ ਵਾਤਾਵਰਣ.
- ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਪਾਹਜਤਾ।
- ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਘਟਾਏਗਾ
    - ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:
        - ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ, ਜੇ ਕੋਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ ਉਹ ਜਿਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਸੀ, ਉਸ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ
    - ਉਸੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਲਾਭਾਂ ਵਾਲੀ ਹੋਰ ਅਹੁਦਾ:
        - ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਪਰਨਿਊਮਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

---

[10] 2021 (2) ਸਕੇਲ 468.

- ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪੋਸਟ ਕਰੋ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਢੁਕਵੀਂ ਪੋਸਟ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂ ਉਹ ਉਮਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦਾ

ਇੱ

ਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ।

- ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਅਪਾਹਜ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
  - "2. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ-
  - () "ਵਾਜਬ ਰਿਹਾਇਸ਼" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ
  - ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਣਉਚਿਤ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਬੋਝ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਸੋਧਾਂ ਅਤੇ ਤਬਦੀਲੀਆਂ, ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣਾ ਜਾਂ ਵਰਤਣਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ;

  - ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਸੀ ਭੇਦਭਾਵ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।
    - ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੂ ਵਜੋਂ "ਵਾਜਬ ਰਿਹਾਇਸ਼" ਹੈ, ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2 (ਵਾਈ) ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
    - ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ
    - ਅਧਿਕਾਰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

  - ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਤਰਕ ਦੀ ਲਾਈਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸੁਰਾਗ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਦਿਵਿਆਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਮੌਕਾ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲੇਗਾ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ
    ਕਸਰਤ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੀ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ
      - ਤਬਦੀਲੀ ਅਤੇ ੨੦੧੬ ਦਾ ਐਕਟ ਇਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।

- ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇ ਕੇ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ
  - ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?

  - ਜੇ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮੁੱਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਐਸਐਲਪੀ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਦਾਅਵਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੀ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਹੋਰ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੀ
    ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਜਿਹੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ
    - ਉਸ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਕਦਾਰ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ
    - 1 ਜੁਲਾਈ, 2002 ਤੋਂ ਯੂਡੀਸੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ

- ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 20 ਮਈ, 2012 ਤੋਂ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਲੈਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਮੰਤਰਾਲਾ
- ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਦਿਵਿਆਂਗ), ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੋਸਟਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਆਪਕ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤੀ
- ਜੋ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਹੈ
- ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਡੀਸੀ / ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਮਰੱਥ ਹੈ

- ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ (ਭਾਵੇਂ ਨਿਯਮ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਪਰ ਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ।

- 27. ਹੁਣ ਫੀਡਰ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਆਉਂਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ
    - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਬਹਾਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ
- ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ
    - ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਕਾਡਰ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਦੀ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵਿਗਾੜ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ - ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਆਮ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ ਪਰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੰਗਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਪਰੀ ਮੈਟੇਰੀਆ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ
- ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪਈ ਅਸਾਮੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਜੇ ਐਂਟਰੀ ਪੁਆਇੰਟ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਰਤੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਪਰ ਸਮੱਗਰੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਹੈ।
    - 1995 ਦਾ ਐਕਟ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪੰਗਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ
    - ਜਿਸ ਨੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹੀ ਅਹੁਦਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਤਰਸ ਯੋਗ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਢੰਗ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ
    - ਭੇਦਭਾਵਪੂਰਨ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ।

- <u>ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੁਝ ਵਿਚਾਰ</u>

- ਸ੍ਰੀ ਗੌਰਵ ਅਗਰਵਾਲ, ਵਿਦਵਾਨ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਨੇ ਨੋਟ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵੱਲ ਵੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ -

  - ਪੂਨਮ ਮਨਚੰਦਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ[11] -

    - ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 70% ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਬੀ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ
    - ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1999 ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਲੇਖਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 2007 ਵਿੱਚ ਲੇਖਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਅਗਲਾ ਅਹੁਦਾ ਸੀਨੀਅਰ ਲੇਖਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਸੀ
- ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰੋਸਟਰ ਨੰਬਰ 1 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ।
    - ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਗਰੁੱਪ ਏ ਅਤੇ ਗਰੁੱਪ ਬੀ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ 3% ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ
    - ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
  - ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਪੂਨਮ ਮਨਚੰਦਾ[12] -

    - ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿੱਧਾਰਾਜੂ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
  - ਕਮਲਾ ਚਨਿਆਲ ਬਨਾਮ ਉਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ[13] -

    ਉਤਰਾਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ
      - ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਓਐਮ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
      - ਇਸ ਨੇ ਗਰੁੱਪ ਏ ਅਤੇ ਬੀ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ
- ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਵਜੋਂ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇਣਾ। ਅਸੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ
    - ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦਿਵਿਆਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਦੇ ਹੱਲ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗਰੁੱਪ ਏ ਅਤੇ ਬੀ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਦਿਵਿਆਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਤਰੱਕੀ ਨਾ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਕਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ
    - ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ। ਬੀ ਉਮਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਈਪੀਐਫਓ[14], ਜੀ

- [11] 2019, ਐਸਸੀਸੀਓਨਲਾਈਨ ਪੀ ਐਂਡ ਐਚ 2710.
- [12] ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6092/2019।
- [13] ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 126/2015 - ਫੈਸਲਾ ਮਿਤੀ 29.11.2016
- [14] ਦਿਵਿਆਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਦਿਵਿਆਂਗਜਨ), ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਕੇਸ

- ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗਰੁੱਪ ਬੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਗਰੁੱਪ ਏ ਅਤੇ ਗਰੁੱਪ ਬੀ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

- <u>ਸਿੱਟਾ</u>

- 29. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜੋ ਵਿਦਵਾਨ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਠੇ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, ਜੋ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਨੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ
- ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾਰਾਜੂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ (ਸੁਪਰਾ)।ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ
    - ਉਪਰੋਕਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਾਂਬੱਧ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।
- ਪੋਸਟ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਵਜੋਂ ਧਾਰਾ ੩੨।
    - ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ੨੦੧੬ ਦੇ ਐਕਟ ਨੇ ਹੁਣ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ
        - ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ 1995 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
    - ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
    - ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੌਰਵ ਅਗਰਵਾਲ, ਵਿਦਵਾਨ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਯੋਗ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪਣਾ ਸੰਖੇਪ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਕੇ.
- ਰੁੰਗਟਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਚਿਤ ਵਰਮਾ, ਦਿਵਿਆਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ।

    - ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।
    -

- ਬੇਦਾਅਵਾ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

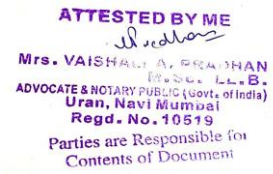

-